

SMJERNICE ZA VIJEĆNIKE

pri razmatranju zahtjeva za promjenu cijene vodosnabdijevanja, odvodnje i prečišćavanja otpadnih voda

1

Da li su Vam pri podnošenju zahtjeva za promjenu cijene usluge dostavljeni jasni dokazi da su svi troškovi koje je komunalno preduzeće imalo u prethodnom periodu, na temelju kojih se procjenjuje cijena, računovodstveno podijeljeni po vrstama usluge? To jeste, da li su odvojeni troškovi: i) vodosnabdijevanja, ii) odvodnje otpadnih voda, iii) prečišćavanja otpadnih voda, i iv) drugih usluga koje preduzeće pruža?

DA

NE

2

Da li podneseni zahtjev za promjenu cijene jasno oslikava troškove iz tačke 1, za svaku od kategorija kupaca i da li sadrži obrazloženje za svaku od usluga čija se promjena cijene zahtijeva?

DA

NE

3

Da li Vam je pri podnošenju zahtjeva za promjenu cijene dostavljen Poslovni plan u kojem se predviđa i smanjenje neprihodovane vode u mreži?

DA

NE

4

Da li Vam je pri podnošenju zahtjeva za promjenu cijene dostavljen podatak o postotku neprihodovane vode u prethodne 2-3 godine? Ako jeste, da li taj podatak pokazuje smanjenje količine neprihodovane vode u prethodnom periodu (po stopi od 5-10 % u odnosu na prethodnu vrijednost godišnje) sve dok postotak ne dostigne vrijednost od oko 20 %?

DA

NE

5

Da li Vam je pri podnošenju zahtjeva za promjenu cijene dostavljen Poslovni plan u kojem se predviđa unaprjeđenje kvalifikacija/vještina zaposlenika i optimizacija njihovog broja?

DA

NE

6

Da li Vam je pri podnošenju zahtjeva za promjenu cijene dostavljen podatak o broju i kvalifikacijama/vještinama zaposlenih u prethodne 2-3 godine? Ako jeste, da li taj podatak pokazuje unaprjeđenje vještina zaposlenih i postupno smanjenje njihovog broja sve dok isti ne bude 1 - 1,2 zaposlenika na hiljadu korisnika usluga vodosnabdijevanja, odvodnje i prečišćavanja otpadnih voda?

DA

NE

7

Da li Vam je pri podnošenju zahtjeva za promjenu cijene dostavljen detaljan zaseban popis cjelokupne infrastrukture koja se koristi za pružanje navedenih usluga, zajedno sa stvarnom i već amortizovanom vrijednošću svakog od elemenata te infrastrukture, kao i tekućom godišnjom vrijednošću amortizacije?

DA

NE

8

Da li je zahtijevana cijena data kao zbir: i) troška zaposlenih, ii) troška električne energije potrebne za crpljenje i pumpanje vode u sistemu, iii) ostalih operativnih troškova, iv) investicijskog održavanja, te v) kapitalnih investicija i otplate kredita?

DA

NE

Ako u prethodnim odgovorima imate barem jedno NE, onda imate razlog vratiti zahtjev na dopunu i do tada odbijete prihvatiti predložene cijene.

Ako su svi odgovori na prethodna pitanja DA, cijena je opravdana (ako je razlika u odnosu na postojeće stanje velika, tražite tranzicijski period dostizanja cijene, u kojem će se i neki od gore navedenih troškova umanjivati).

Ako smatrate da je tražena cijena usluge previsoka i insistirate da ona mora biti manja, dovodi se u pitanje poslovanje komunalnog preduzeća i neki od opravdanih troškova neće biti pokriveni. Najčešće, u tom slučaju dolazi do nedostatka novca za održavanje sistema koji stoga postupno propada, a usluga vodosnabdijevanja gubi na kvaliteti. Redukcije postaju neizbježne, kvaliteta vode postaje lošija i po zdravlje opasna... a račun za ova pogoršanja će neminovno doći kasnije na naplatu.

POJAŠNJENJE SMJERNICA

1

Ako Vam pri podnošenju zahtjeva za promjenom cijene nisu dostavljeni jasni dokazi da su svi troškovi usluge vodosnabdijevanja jasno odvojeni od troškova odvodnje otpadnih voda, troškova prečišćavanja otpadnih voda, te drugih usluga koje preduzeće pruža, postoji velika vjerovatnoća da će dio korisnika ovih usluga plaćati veće račune nego je potrebno, a drugi dio korisnika manje račune nego što to odgovara stvarnim troškovima. Obje situacije treba izbjeći. Provjerite da li troškovi mogu biti i manji. Predložite kako, ako mislite da mogu.

2

Zahtjev za promjenom cijene predviđa troškove u narednom periodu na koji se odnosi podneseni zahtjev na temelju istih tih troškova iz prethodnog perioda te eventualnih predviđenih promjena. Svaka od usluga ima vlastitu cijenu i svaka cijena treba biti zasebno obrazložena. Ipak, račun za sve ove usluge može biti i često jeste zajednički, sa više pojedinačnih stavki za svaku od pruženih usluga.

3

Ako je količina neprihodovane vode u mreži velika, to znači da vodovod rasipa zahvaćenu vodu, pumpa i troši električnu energiju više nego je potrebno, te tako stvara nepotrebno visoke troškove. U Vašem je interesu da ne dozvolite takvo rasipničko ponašanje, tj. da tražite plan smanjenja neprihodovane vode.

4

Da biste provjerili da li se plan smanjenja neprihodovane vode i provodi, tražite podatak o godišnjem smanjenju količine neprihodovane vode u prethodnom periodu. Nije realno očekivati da se taj postotak umanjuje za više od 10 % u odnosu na prethodnu vrijednost godišnje.

Ako je prošle godine bio 60 %, realno je očekivati da se za godinu dana može umanjiti na 54 %. Ako je bio 40 %, može se umanjiti za jednu godinu do 36 %, itd. Ako je neprihodovana voda smanjena na oko 20 %, vjerovatno troškovi daljih umanjjenja postaju veći od ostvarene uštede.

5

Javna administracija i preduzeća često imaju veći broj zaposlenih nego je neophodno, kao i neodgovarajuća znanja istih – tražite plan kojim se odgovara na ove izazove.

6

Da biste provjerili da li se plan optimizacije vještina i broja zaposlenih i provodi, tražite podatak o broju zaposlenih u prethodnom periodu od 2-3 godine. Ako je taj broj veći od 1-1,2 zaposlenika na hiljadu korisnika usluga, tražite da se kroz nekoliko uzastopnih godina broj zaposlenih postupno smanji, sve dok postotak ne dostigne navedeni standard.

7

Ako vodovodno preduzeće nema ažuran i revaloriziran popis sve infrastrukture koja se koristi za pružanje navedenih usluga, te odgovarajuću proračunatu godišnju vrijednost amortizacije, onda zapravo cijenom uopšte i ne predviđa održavanje Vaše vodovodne i kanalizacijske mreže (ili i postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda ako ga imate, te druge relevantne infrastrukture) i ista je osuđena na postupno propadanje, a time i postupni gubitak kvalitete pružene usluge. Započet će sa povremenim prekidima dostave vode, pa će prekiditi biti stalni u nekom dijelu dana (noću), pa će se ti intervali prekida produžavati, voda postajati lošije kvalitete... što svakako treba izbjeći.

8

Ako ipak i dalje insistirate na smanjenju cijene, ponašajte se kao pri narudžbi ručka u restoranu – iznos računa ne može biti manji ako i dalje želite i juhu/supu i glavno jelo i salatu i kolač. Dakle, cijena manja za 10 ili 20 feninga po m³ u većini slučajeva znači da ste odbili da se Vaša mreža redovno održava i da će doći do propadanja.

GoAL WaSH je dio UNDP-ovog Programa upravljanja vodama i okeanima, kojim upravlja Odjeljak za upravljanje vodama na Međunarodnom institutu za vode u Štokholmu (SIWI).

GoAL WaSH je finansiran od Vlade Švedske

